

SZERKESZTŐI ELŐSZÓ

CSERTI-SZAUER Csilla

ELTE BGGYK Általános Gyógypedagógiai Intézet
szauer.csilla@barczy.elte.hu
<https://orcid.org/0000-0002-6433-7564>

SÁNDOR Anikó

ELTE BGGYK Fogyatékoság és Társadalmi Részvétel Intézet
sandor.aniko@barczy.elte.hu
<https://orcid.org/0000-0001-7960-8294>

Innovatív utakon

Sokszínű lapszámunkat két olyan személynek ajánljuk, akik nélkül a fogyatékos emberek mozgalma és a fogyatékoságtudomány nem lenne olyan, amilyennek ma ismerjük.

Hale Zukas (1943-2022) és Judith „Judy” Heumann (1947-2023)

A 21. század általunk megélt évtizedeiben meglehetősen összetett feladat a tudományos tartalomszolgáltatás. Egyrészt amiatt, mert erős a verseny a sokféle akadémiai lap között, másrészt pedig azért, mert kifejezetten összetett menedzsment feladat a szükséges erőforrások szervezése, előteremtése az ebben való helytálláshoz.

A Fogyatékoság és Társadalom, a fogyatékoságtudomány és a gyógypedagógia folyóirataként közel másfél évtizede van jelen a hazai tudományos életben. Alapítói kezdettől fogva fontosnak tartották a magyar nyelvű publikációk hozzáférhetővé tétele mellett, az angol és német nyelvű tanulmányok megjelentetését is. Így válhatott a folyóirat nemcsak közösségformáló erővé, de folyamatos szakmai vitát és tudástranszfert biztosító felületté is Magyarországon innen és túl.

Ezt a kétnyelvűséget kívánjuk most tovább erősíteni azzal, hogy a külön magyar és angol lapszámok helyett, magyar – angol periodikák jelennek meg. Úgy véljük, hogy a tanulmányok hozzáférhetősége és olvasottsága is nő ezzel, még nagyobb teret adva az inkluzív és tudományos vitának, ezen a számunkra meghatározó szakterületen.

A lap mellett honlapunk is változik. A magyar nyelvű felület mellett ezentúl angol is megtalálható itt minden lényeges információ. Köszönjük Horváth Péter László

(Apor Vilmos Katolikus Főiskola) és Koltai János (ELTE Természettudományi Kar) kollégáinknak a fejlesztő munkát, amit végeztek, hogy átlátható, hozzáférhető és esztétikus környezetben tájékozódhatunk a fogyatékoságtudomány és a gyógypedagógia eredményeiről.

A fogyatékoságtudomány és gyógypedagógia képviselői több évtizede dolgoznak együtt az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Karán. A két terület közös pontjai, összefonódásai vitathatatlanok, azonban tudományos vitáinknak is fontos teret adni. Ebben a lapszámban kísérletet teszünk arra, hogy ezeket a szakmai nézeteltéréseket felelevenítsük annak érdekében, hogy konstruktív módon tudjunk együttműködni a jövőben. Emellett megjelennek a COVID-19 járványt elemző kutatások, inkluzív és partícipatív felsőoktatási gyakorlatok, hozzáférhetőségről szóló elemzések, valamint egyéni narratívák is.

A lapszámot *Könczei György és Hernádi Ilona* elméleti tanulmányával vezetjük be, amely a viták természetrajzáról és az ún. nemviták vagy álviták jellemzőiről szól. Ezt követően *Gereben Ferencné és Sándor Anikó* dialógusát ismerhetik meg, amely ösztönözni kívánja az Olvasót arra, hogy átgondolja a két tudományterület lehetséges jövőjét, együtt.

Sziirmai Viktória, Schuchmann Júlia és Uzzoli Annamária a COVID-19 járvánnyal kapcsolatos nemzetközi és hazai trendeket elemzik a fogyatékoságügy vonatkozásában. *Gutama Namomsa* Etiópia példáján keresztül hívja fel a figyelmet azokra a társadalmi problémákra, amelyek a szub-szaharai afrikai országokban jelentek meg a COVID járványhoz kapcsolódóan.

Fazekas-Vinkovits Ágnes Sarolta ezt követően az inkluzív felsőoktatás témakörébe kalauzolja az Olvasót és bemutatja a CHARM-EU projekt aktuális eredményeit. Az inkluzivitás egy másik aspektusát mutatja be ezt követően *Czakó Gabriela és Szalay Anna Lilla*, a párkapcsolatról és szexualitásról szóló partícipatív kutatásukkal.

A hozzáférhetőségről szóló blokkot *Farkas Jácint* hermeneutikai tanulmánya nyitja meg, amely arra keresi a választ, hogy mit jelent a fogyatékoság egzisztenciális értelemben és hogyan viszonyul ehhez az akadálymentesítés elmélete és gyakorlata.

Stefania Span, Patrizia Clementi és Deborah Arbull arról gondolkodnak, hogy hogyan lehet a múzeumokat hozzáférhetőbbé tenni a könnyen érthető kommunikáció segítségével. *Leealaura Leskelä és Auli Kulkki-Nieminen* pedig egy útmutatót biztosítanak az egyszerűsített nyelvezetű irodalmi szövegek szerzőinek.

Hörcsik Diána élettörténetéből megismerjük, hogy hogyan élte meg a megváltozott munkaképességű édesanyja nehézségeit és ez milyen módon befolyásolta a szakmaválasztását. Végül *Szöke Mihály* számol be a mesemondói tevékenységről, amelyet siket emberként az anyanyelvén, jelnyelven végez. A lapszámot *Ámontné Szöke Bernadett* narratívája zárja arról, hogy hogyan nőtt fel halló gyermekként Siket szülőkkel. Cikkéből megismerhetjük, hogy miképpen éli meg egy CODA (Child Of Deaf Adults) személy a kétnyelvűségét és kultúráját.